

Om de vigtigste af de i det 47de Hæfte af Flora Danica
optagne Planter.

Af

Prof. Joh. Lange. *)

I det jeg herved har den Ære at forelægge det kgl. Videnskabernes Selskab det 47de Hæfte af Flora danica, skal jeg meddele en kort Oversigt over dette Hæftets Indhold og deraf særligt fremhæve nogle af de i samme optagne Arter, som i en eller anden Henseende fortjene at omtales fremfor de øvrige. Jeg kan med Hensyn til Værkets tidligere Historie og til Planen for dets fremtidige Udgivelse henvise dels til Beretninger af tidligere Udgivere, forelagte for Selskabet, dels til de Bemærkninger, jeg har meddeelt ved Fremlæggelsen af 46de Hæfte i Selskabets Møde den 24de Mai 1867.

I det 47de Hæfte indeholdes, som sædvanligt, 60 Tavler, paa hvilke ialt 75 Planter ere afbildede. Herunder indbefattes 14 Afarter af tildeels tidligere i Værket fremstillede Arter og 2 som sandsynligviis ere Bastardformer. Omtrent $\frac{1}{3}$ af de i Hæftet indeholdte Arter eller Afarter (ialt 24) have, saavidt det kan skjønnes, ikke tidligere været repræsenterede ved Afbildninger i andre Værker.

Af de i Hæftet optagne Arter ere 35 Phanerogamer, nemlig 25 af Tofrøbladplanternes, 9 af Enfrøbladplanternes og 1 af de Nøgenfrøedes Klasse. De øvrige 40 Arter ere Cryptogamer, nemlig 1 Brægne, 7 Characeer, 12 Bladmossier, 10 Levermossier og 10 Laver. Ordnete i systematisk Rækkefølge

*) Medd. i Mødet d. 4de Juni 1869.

repræsenteres i Hæftet nedenstaaende 24 Familier med det for enhver især angivne Antal Arter:

Lichenes	10.	Polygoneæ	1.
Hepaticæ	10.	Plumbagineæ	1.
Musci	12.	Compositæ	6.
Characeæ	7.	Rubiaceæ	2.
Filices	1.	Borragineæ	1.
Abietineæ	1.	Primulaceæ	1.
Gramineæ	3.	Ranunculaceæ	2.
Cyperaceæ	2.	Cruciferæ	2.
Juncaceæ	2.	Paronychieæ	1.
Najadeæ	1.	Elatineæ	1.
Typhaceæ	1.	Pomaceæ	1.
Salsolaceæ	1.	Papilionaceæ	5.

75.

Ti af de i dette Hæfte tegnede Arter ere fundne i Grønland (de fleste af disse tillige i det nordlige Skandinavien, to ogsaa i Island), men ikke i Danmark, en af de afbildede Former er kun funden i Island. De øvrige 64 Arter ere tegnede efter Exemplarer, samlede i det egenlige Danmark.

At det er lykkedes ved dette Hæftes Udgivelse ikke at overskride den Tid af to Aar, der i min tidligere Meddelelse er betegnet som lidt under Gjennemsnitstiden for to paa hinanden følgende af de tidligere Hæfters Udgivelse, og som jeg maatte ansee det for ønskeligt at gjøre til Regel for de endnu manglende Hæfter, skylder jeg for en væsenlig Deel den velvillige Bistand, jeg ogsaa ved dette Hæfte har fundet. Jeg bør her først nævne det værdifulde Bidrag, som den berømte Hepaticolog, Dr. Gottsche i Altona, har ydet til Hæftets Indhold, idet han, ligesom flere Gange tidligere, har udført Tegningerne til samtlige de fremstillede Levermosser. Hr. Cand. O. Nordstedt i Lund, som særligt beskjæftiger sig med Characeernes Studium, har ydet mig sin kyndige Bistand ved at lede Tegningen af

Nitella glomerata, og min Broder, Pastor M. T. Lange har været mig behjælpelig ved Udførelsen af de to *Barbula*-Arter, af hvilke den ene er en af ham opstillet ny Art (beskreven i Bot. Tidsskrift 3. B.). Foruden disse maa jeg nævne følgende Botanikere, som enten have meddeelt mig levende Planter eller af hvem de til forskellige Tegninger benyttede (tørrede) Original-Exemplarer ere samlede, nemlig af Afdøde: Mag. P. C. Afzelius, Mag. S. Drejer, Dr. J. Vahl, Lieutn. Wormskjold, af Nulevende: Prof. N. J. Andersson, Dr. med. Ångström, Provisor Baagøe, Pastor J. Deichmann-Branth, Docent Didrichsen, Akad. Adj. Th. Fries, Adjunkt C. Grønlund, Cand. polyt. Hamann, Stud. mag. Jacobsen, Seminarielærer Th. Jensen, Dr. med. F. Kjær, Provst Koch, Prof. S. O. Lindberg, Hr. Mygind, Cand. phil. Fabricius-Møller, Justitsraad Mørch, Lærer P. Nielsen, Justitsraad Olrik, Dr. phil. Rink, Brygger Schiøtz, Etatsraad Steenstrup, Prof. Ørsted.

Den af Værket *Flora danica* høit fortjente Veteran, Hr. Desinateur J. Bayer, har i Aaret 1867 paa Grund af sin høie Alder og svækkede Syn seet sig nødsaget til at begjære sin Afsked som Værkets Tegner, og har erholdt denne ledsaget af Beviser paa Hs. Maj. Kongens Paaskjønnelse af hans lange og hæderlige Virksomhed i Værkets Tjeneste. Bayer begyndte allerede i 1799 sin Funktion som Tegner for *Flora danica*, medens M. Vahl var Værkets Udgiver, og han har siden den Tid under 5 successive Udgivere udført næsten samtlige de i dette lange Tidsrum af 68 Aar til Værket leverede Original-Tegninger (ialt mere end 1600 Tegninger): Originalerne til langt over Halvdelen af de i det hele Værk indeholdte Tavler. Naar han nu i den høie Alder af 86 Aar er traadt tilbage fra sin mangeaarige Virksomhed, fortjener han tilfulde det Vidnesbyrd, at den Omhu og Nøiagtighed, hvormed han lige indtil sin høie Alderdom har udført sine Tegninger og den Naturtroskab som i det Hele taget udmærker disse, have bidraget

væsenligt til at vedligeholde og befæste Flora danicas ansete Navn og hæderlige Plads blandt ligeartede Kobberværker. Da han nu efter Naturens Orden trængte til Afløsning af yngre Kræfter, var det et Held for Værket, at det i Hr. Dessinateur Thornam, som allerede i nogle Aar havde virket for Flora danica som Kobberstikker og tillige i den sidste Tid paa en tilfredsstillende Maade staaet Bayer bi ved enkelte Tegningers Udførelse, har fundet en Kunstner, hvis nøiagtige og smagfulde Plantetegninger give Haab om, at Værket kan fortsættes og afsluttes paa en værdig og til Nutidens Fordringer svarende Maade.

Nedenstaaende Planter turde fortjene særskilt at omtales:

Tab. 2761. *Festuca elongata* Ehrh. er, som det synes, det ældste Navn for en Plante, som har voldet Botanikerne megen Besvær og givet Anledning til mange forskellige Tydninger og en righoldig Synonymik. Efterat den snart har været forvexlet med den saakaldte *F. pratensis* var. *pseudololiacea* Fr. (en temmelig ubetydelig Form af *F. pratensis*, der urigtig er afbildet som *Festuca loliacea* i Fl. dan. tab. 1925), snart henført til Slægter, i hvilke den aabenbart ikke har sin Plads (*Glyceria* af Gren. & Godr., *Brachypodium* af Fries), synes den almindelige Mening nu at samle sig om den først af A. Braun fremsatte Opfattelse, at den er en Bastardform af *Lolium perenne* og *Festuca pratensis*. Herfor taler nemlig dels dens paafaldende Overeensstemmelse i visse Kjendetegn med hiin (axformig Blomsterstand og mangeblomstrede Smaaax), i andre med denne (Plantens høie Væxt, to Yderavner), dels den Omstændighed, at den i Regelen forekommer sjældent og sporadisk, oftest kun i faa Exemplarer paa de Voxesteder hvor den er iagttaget, og fra hvilke den atter let forsvinder*), samt endelig dens Mangel

*) Paa det Voxested, hvor jeg først samlede denne Plante her i Landet, Bredderne af Peblingesøen ved Kjøbenhavn, fandt jeg i Aarene 1842—43 ikke ganske faa Exemplarer, men den synes forlængst at være forsvunden derfra. Senere har den forøvrigt været iagttaget saavel i Syd-sjælland som i Jylland.

paa fuldstændigt udviklede og spiredygtige Frøe. Saavidt mig bekendt, er den nemlig hidtil ikke funden med fuldmodne og spiredygtige Frugter.

Saaftremt Formodningen om dens hybride Oprindelse skulde bekræfte sig, frembyder denne Plante et forøvrigt ikke hyppigt Exempel paa Krydsning af to Arter, som ikke alene tilhøre forskellige Slægter, men endog sædvanlig ere stillede i to forskellige Grupper af Græsarternes Familie (Festuceæ og Hordeaceæ). Da Charaktererne for de to Slægter ere nogenlunde ligeligt repræsenterede i denne Form, er det ikke let at afgjøre, under hvilken af disse den for den systematiske Ordens Skyld bør henføres. I denne Henseende have ogsaa forskellige Meninger gjort sig gjældende, og efter de resp. Forfatteres vilkaarlige Skjøn er den snart opstillet under *Festuca* (*F. elongata* Ehrh., *F. loliacea* Curt.*), *F. Phoenix* Thuill.), — snart under *Lolium* (*L. festucaceum* Lk.). Skjøndt det maa indrømmes, at den, saafremt den beviislig er af hybrid Oprindelse, med omtrent lige stor Ret kan indordnes under enhver af de to Slægter, af hvis Krydsning den er fremgaaet og mellem hvilke den altsaa danner et Forbindelsesled, synes der dog at være størst Grund til at henføre den til *Festuca*. Det vigtigste Kjendetegn deler den nemlig med denne Slægt (Tilstedeværelsen af to Yderavner, som der med Undtagelse af *Endeaxet* neppe er Exempel paa hos normalt udviklede Arter af *Lolium*), hvorimod de Kjendemærker, som adskille den fra *Festuca pratensis*, kunne findes ogsaa hos andre Arter af denne Slægt (f. Ex. Blomsterstandens Axform hos *F. Lolium* Bal., 7—12-blomstrede Smaaax hos større Former af *F. rubra*), og med skyldigt Hensyn til Prioriteten, synes altsaa det Ehrhartske Navn det meest passende.

Tab. 2764—65. Flere Forfattere skjelne mellem *Galium palustre* L. og *G. elongatum* Presl som to fra hinanden adskilte

*) *F. loliacea* Huds. er efter Ascherson en mager, axblomstret Form af *Glyceria fluitans* (var. *triticea* Fr.), hvilken Form maaskee ogsaa Gren. & Godr. have havt for Øie ved deres *G. loliacea*.

Arter. Den første af disse udmærker sig ved mere tueformet Væxt, finere og spædere Stængler, tyndere Blade med størst Brede ovenfor Midten (omvendt ægformede), finere, længere og mere udspilede Topgrene og Blomsterstilke; hvorimod den sidste har kraftigere, oftest enligt voxende Stængler, længere, smalere Blade af fastere Consistens, med størst Brede paa Midten (linie-lancetformede) og mindre udspilet Blomsterstand med kortere og tykkere Blomsterstilke.

Samtlige disse Kjendetegn ere imidlertid af den Beskaffenhed, at de forekomme mig snarere at tyde hen paa to Former af een Art end paa to selvstændige Arter. Om det nemlig end maa indrømmes, at det i Reglen ikke er vanskeligt at henhøre de to Former, som tilmed oftest voxe paa lignende Localiteter (i Moser og vaade Enge, ved Bække og Tørvgrave) hver til sin Typus, har jeg dog af og til fundet Former, hvor de adskillende Kjendemærker ikke vare saa udprægede, at Arterne med Bestemthed kunde adskilles. Indtil derfor aldeles constante eller fra de vigtigere Dele (Blomst eller Frugt) hentede Charakterer kunne paavises, er jeg tilbøielig til at ansee dem for at henhøre til een Art, der optræder i forskjellige Former. For at de kunne sammenlignes og nøiere undersøges, har jeg ladet begge Former tegne samlede, uagtet *G. palustre* tidligere har været fremstillet i Fl. dan. (nærmest den som *G. elongatum* betegnede Form), men i en lidet characteristisk Figur og uden Analyser. De forekomme begge, som det synes, i hele Europa, ogsaa i Sverige, og det er sandsynligt, at Linné har havt dem begge for Øie ved sin Beskrivelse af *G. palustre*, hvilket Navn altsaa, for dem som opfatte Arten collectivt, utvivlsomt bør beholdes, og under hvilket da de to Former kunne opføres som α , *gracile* og β , *elongatum*. Et analogt Forhold kan paavises at finde Sted mellem to sydeuropæiske Former af samme Gruppe i Galium-Slægten, nemlig *G. debile* Desv. og *G. constrictum* Chaub. Disse ere nemlig i deres typiske Former saa forskjellige indbyrdes, at Adskillelsen i to Arter kunde synes berettiget, men da de ved

Overgangsformer have viist sig at være forbundne med hinanden, blive de af de fleste nyere Botanikere henførte til een Art, af hvilken Hovedformen for Prioritetens Skyld kaldes *G. debile*, og under denne er indordnet som var. *congesta* Gren. & Godr. den større Form (*G. constrictum* Chaub.), der afviger fra hiin omtrent som *G. elongatum* fra *G. palustre*, nemlig ved mere spredt voxende, kraftigere og mere oprette Stængler, meget lange Ledstykker, tætblomstret Kvast og større Frugter.

Tab. 2767. *Primula Thomasinii* Gren. & Godr. (*P. officinali-elatior* Muret). I det 46de Hæfte af Fl. dan. har jeg om den der fremstillede *P. variabilis* Goup. bemærket, at jeg ikke ubetinget kunde tiltræde den almindelige Anskuelse, at den skulde være en Bastardform af *P. officinalis* og *grandiflora*, dels paa Grund af den store Mængde, i hvilken den optræder, dels fordi den bærer rigeligt og spiredygtigt Frø, der har frembragt Planter, aldeles svarende til Moderplanten. Den her tegnede Plante bærer i flere Henseender langt mere Præg af en Bastardform, nemlig mellem *P. elatior* og *officinalis*, og som saadan er den ogsaa beskrevet af flere Forfattere. Den afviger fra *P. elatior* ved den imod Bladstilken stærkt og pludseligt afskaarne Bladplade, ved klokkeformigt opblæste Bægere med kortere og bredere Flige, fra *P. officinalis* adskilles den let ved større Kroner med mindre hvælvede Flige og en blegere gul Farve, den mangler desuden den orangefarvede Kreds i Kronens Svælg, som characteriserer *P. officinalis*.

Jeg har i min Haandbog i d. Fl. (3 Udg. S. 181) yttret den Formodning, at den her omhandlede Plante snarere var en storblomstret Form af *P. officinalis* end en Bastard, og jeg støttede denne Formodning paa den Omstændighed, at den, efter hvad der var mig meddeelt, var iagttaget i en Egn, hvor *P. elatior* ikke var funden. Denne Indvending imod Antagelsen af en hybrid Oprindelse er nu hævet derved, at Skolelærer P. Nielsen, som har meddeelt mig Exemplarer fra Egnen ved Skjelskør, i de senere Aar ogsaa har bemærket *P. elatior* i denne Egn, hvor

han ikke tidligere havde seet den. Foruden dette Voxested er *P. Thomasinii* her i Landet hidtil kun bemærket paa Lolland (i Steenskov, samlet af Seminarielærer Røstrup); den er altsaa ikke alene meget sjelden, men synes overalt at optræde kun i meget faa Exemplarer, det er mig desuden ikke bekjendt at den har baaret modent Frø, og den maa altsaa indtil denne Dag indtage Plads blandt de formodede Hybridformer.

Tab. 2769. *Armeria sibirica* Turcz. Den under dette Navn afbildede Art af Engelskgræs er tegnet efter Exemplarer fra Grønland (Vahl, Holbøll, Rink, Olrik); jeg har ogsaa seet Exemplarer fra Island, og den forekommer desuden ved Vardø i Østfinmarken, hvorfra den er mig meddeelt af Akad. Adj. Th. Fries. Den har altsaa en vidt udstrakt Voxekreds i den arktiske Zone, og hvis den, som jeg er tilbøielig til at antage, er synonym med *A. labradorica* Wallr., udvides dens Omraade yderligere til Nordamerikas Fastland. Den nævnte *A. labradorica* angives at være funden i Grønland, men jeg har i de her-værende rige Samlinger af grønlandske Planter ikke fundet nogen Art, som er væsenlig forskjellig fra den her fremstillede, og de Kjendetegn, der anføres til Adskillelse mellem disse to Arter, ere af saa ringe Betydning, at de ikke egne sig til at godtgjøre deres specifikke Adskillelse. Af Boissier i DC. Prodr. XII, p. 678 angives de begge at være nær beslægtede med *A. maritima*, og det er vel muligt, at den her tegnede Plante kun er en arktisk Form af denne; dog er den forskjellig fra den i Danmark forekommende *A. maritima* ved meget tætte Tuer med forholdsviis kortere Blade, ved alle Dækskjællene, ogsaa de ydre, meget budte og afrundede, samt ved deres smukt violet-brune Farve. Samtlige de i Norden forekommende Arter af *Armeria* ere saa nær beslægtede med hverandre, at der turde være Grund til at nære Tvivl om deres Artsret, men jeg har troet det hensigtsmæssigt at give en Afbildning af denne smukke Form for at den kan nærmere undersøges og sammenlignes med de beslægtede Former i vor Flora.

Tab. 2771. Navnet *Juncus atricapillus* er af afdøde Mag. Drejer tillagt denne Sivart, som er saa almindelig udbredt i det nordlige og vestlige Jyllands Klitter, at den kan ansees for en Charakterplante i disse Egne, hvor den efter Drej. endog af Almuen betegnes med et eget Navn «Sorthoveder», hvorfra det latinske Artsnavn har sin Oprindelse. Den er afbildet i Rchb. ic. fl. germ. IX, 407 under Navn af *J. nigricans* Drej., men da det ikke er mig bekjendt, at Drejer nogetsteds har brugt dette Navn, men derimod saavel paa haandskrevne Etiketter som i den Afhandl. i Kröyers Tidsskrift, II, p. 182, hvor Arten først er publiceret, stedse har kaldet den atricapillus, maa jeg formode, at det hidrører fra en Navneforvexling som skyldes Reichenbach. Frjies har i Herb. norm. XI, 68 henført den danske Art til *J. atratus* Krock., en Art fra Bøhmens og Øst-Tydscklands Moser, som synes vel adskilt fra den jydskke Plante og nærmere beslægtet med *J. lamprocarpos* (Bladene dybt sribede paalangs, alle Perigonbladene braadspidsede, de indre i Spidsen tilbagebøiede, af Længde med den ægformede Kapsel), hvilken Formodning yderligere bekræftes ved de to Arters forskjellige Voxekreds og Voxested.

Vor Art er nærmest beslægtet med *J. alpinus* Vill., men den afviger fra denne ved kraftigere Væxt, tykkere Rodstok, fladtrykte Straae, en mere sammensat Kvast og Perigonbladene i den ydre Kreds spidse, længere end de indre (*J. alpinus* har næsten trinde Straae, enkelt eller kun lidet sammensat Kvast, og alle Perigonbladene ligelange, budte med en Braad). Denne sidste voxer desuden fortrinsviis i Moser og ved Bredder af Færskvandssøer; i Nordeuropa i Lavlandet, i Sydeuropa i den alpinske eller subalpinske Region. Af disse Grunde troer jeg at Drejer, som idetmindste for vor Floras Vedkommende først har henledet Opmærksomheden paa den, med Rette adskilte den fra *J. alpinus*. Prof. Oudemans i Amsterdam har meddeelt mig Exemplarer fra Klitterne ved Haarlem, betegnede med Navnet *J. alpinus*; disse stemme aldeles overeens med vore

jydsk Exemplarer af *J. atricapillus*, og skjøndt jeg ikke finder den omtalt i hollandske eller belgiske Florer, maa jeg altsaa ansee det for constateret, at dens Voxekreds strækker sig videre end de jydsk Klitter (den er ogsaa funden i Eidersted af Justitsraad Poulsen og paa Øen Norderney af G. F. W. Meyer (J. Vahls Herbarium under Navn af *J. fusco-ater*). Forfølge vi dens Spor videre, finde vi i franske Florer en Art, *J. anceps* Laharpe, som aabenbart er nær beslægtet med vor; denne angives vel at voxer i Moser og Sumpe (lieux humides et marecageux), men forøvrigt er jeg, saavel efter Beskrivelsen som efter de (rigtignok meget unge) Exemplarer, der ere mig meddeelte fra Vestfrankrig af Mr. Le tourneux, tilbøielig til at antage *J. anceps* for identisk med en Form af vor *J. atricapillus*. Den eneste Forskjel, jeg foruden det forskjellige Voxested kan bemærke, er at *J. anceps* har endnu mere fladtrykte Stængler end vor. I Lighed med flere Arter af *Juncus* og *Luzula* fremtræder denne Art i tre Former, af hvilke den typiske Form er fremstillet i Fig. 2, en Form med mere sammentrængt Kvast (*congestus* mh.) i Fig. 3 og en Form med længere Grene i Blomsterstanden og faablomstrede Nøgler (*sparsiflorus* mh.) i Fig. 1. Det er navnlig med denne Form at den franske *J. anceps*, saavidt denne er mig bekendt, stemmer overeens, men skulde dens Identitet med *J. atricapillus* bekræftes sig, maatte Laharpes Navn, som givet i 1825, blive at foretrække for Drejers, der er publiceret i 1838.

Tab. 2782. *Trifolium pratense* β . *parviflorum* Bab. er en her i Landet paa flere Steder funden Form af Rødkløveren, der udmærker sig fra Hovedarten ved mindre Blomster, næppe halvt saa store Blomsterhoveder, som ved en Stilk ere fjernede fra det støttende Blad og ikke indsænkte i dette. Jeg har samlet den f. Ex. i Lundehusmosen, ved Hellebæk og ved Sorø, men hidtil ikke fundet den i moden Frugt, hvorfor jeg ikke har kunnet iagttage, om den holder sig constant ved Dyrkning, eller ikke.

Tab. 2783 fremstiller *Trifolium filiforme* L. (*T. micranthum* Viv.), som er forskjellig fra den af flere Forfattere med

Navnet *T. filiforme* beteguede *T. minus* Sm., ved tyndere, nedliggende Stængler, det nederste af Smaablade næsten siddende, kortere, traadfine Blomsterstilke med 2—6 Blomster i en løs Skjærm.

Trifolium minus Sm. er fremstillet i Fl. dan. tab. 1707, men uden Analyser, hvorfor de adskillende Kjendetegn ikke tydeligt nok fremtræde, dog ere dens tæt- og mangeblomstrede Hoveder allerede tilstrækkelige til at betegne Forskjellen. Jeg har i min Haandb. i D. Fl. (3 Udg. S. 545) angivet de vigtigste Grunde, hvorpaa jeg støtter den ogsaa af Grenier et Godron (fl. Fr. I, p. 422) fremsatte Anskuelse om Tydningen af *T. filiforme* L., og skal her nøies med at henvise til de citerede Værker.

Den her afbildede Plante er sjelden i Danmark, hyppigere i det sydlige Europa, dog vil den maaskee ogsaa her i Landet findes paa flere Steder end de faa hidtil bekjendte, da den paa Grund af sin Lidenhed let oversees og ved flygtig Betragtning kan forvexles med smaa Exemplarer af *T. minus*.

Tab. 2787. *Filago germanica* L. Den linnéiske Art af dette Navn er i de senere Aar deelt i to saavel i Habitus som i flere Characterer, som det synes vel adskilte, og let kjendelige Arter. Den ene af disse, *F. apiculata* G. E. Smith (Phytol. 1846) (*F. lutescens* Jord.) har tidligere været afbildet i Flora danica tab. 997 under Navn af *F. germanica*, den afviger ved Bladenes gulgraa eller graagrønne Farve, ved færre (15—20) Kurve i Hovederne og Kurvbladenes purpurrøde Spidser fra den anden Art (*F. germanica* L. (Sm.), *F. canescens* Jord.), som har hvidgraae, mere spidse og tiltrykte Blade, 20—30 Kurve i Hovederne og Kurvbladenes Spids kortere, ikke eller kun svagt affarvet. Det er denne sidste, som er fremstillet paa nærværende Tavle til Sammenligning med den tidligere tegnede, der altsaa maa betegnes med et af de Navne, under hvilke den er adskilt fra Hovedarten. Skjøndt det nemlig maa indrømmes, at det ved denne som overhovedet ved collective Arter som oftest er vil-

kaarligt, hvilken af de i nyere Tid-udsondrede Arter man vil tillægge det oprindelige linnéiske Navn, og at det derfor, naar ikke særlige Omstændigheder antyde, at Linné fortrinsviis har havt en af disse for Øie, ofte maa foretrækkes at opgive det ældre collective Navn og antage nye Navne for enhver især af de nye Arter, saa synes der dog her at være nogen Grund til at vælge den Smithske Nomenclatur fremfor Jordans, uagtet disse begge datere sig fra samme Aar. Den af Smith med Linnés Navn betegnede Plante synes nemlig at stemme bedst med Linnés Beskrivelse, forsaavidt denne tillægger *F. germanica* «*folia acuta*»; den synes derhos at være den af de to Arter som er hyppigst i Nordeuropa, medens *F. apiculata* har en overveiende Udbredelse i Sydeuropa. Begge Arter findes i Danmark, men den sidste langt sjeldnere end den første, det samme Forhold i Fordelingen synes, saavidt det af det ufuldstændige Materiale kan skjønnes, at finde Sted i Tydskland, hvilket med Hensyn til Nomenclaturens Fastsættelse (paa Grund af Artsnavnet «*germanica*») turde fortjene at bemærkes. Medens nemlig de fleste tyske Florister ikke have adskilt de to Arter, og kun Beskrivelserne (f. Ex. hos Koch, Garcke o. Fl.) lede Tanken nærmest hen paa den af Smith som *F. germanica* L. betegnede Art, angiver derimod Willkomm (Führer etc.) udtrykkeligt Formen *lutescens* Jord. (*F. apiculata* Sm.) som forekommende i Rhinegnene, hvorimod han for Formen *canescens* ikke har fremhævet nogen bestemt Indskrænkning i dens Forekomst.

Tab. 2792. *Sparganium hyperboreum* Læst., tegnet efter Exemplarer fra Grønland og Lapland, er meget nær beslægtet med den her i Landet forekommende *S. minimum* Fr. Den adskilles fra denne fornemlig ved smalere Blade, mindre Hunax, af hvilke de øvre ere mere tæt samlede indbyrdes, samt ved budt trekantede Frugter. Maaskee er den dog kun en arktisk Form af *S. minimum*, som er almindelig i hele Mellemeuropa, men som i Norge efter Blytt ikke naaer op over Naaletræernes Grændse, hvorimod *S. hyperboreum* synes at være almindelig

udbredt i hele den arktisk-alpinske Zone i Skandinavien (Lapland, Dovre, Finmarken) samt i Island og Grønland. Maaskee forekommer den ogsaa i Nordamerika: Fries anseer det nemlig for sandsynligt, at den er synonym med *S. angustifolium* Michx., men da dette ikke tør ansees for utvivlsomt afgjort, og da desuden en derfra forskjellig Art fra Nyholland er beskrevet under Navn af *S. angustifolium* R. Br., turde det af *Læstadius* givne Navn foreløbig være at foretrække.

Tab. 2793. *Carex paniculata* var. *pallida* mh. Jeg samlede denne Form 1847 i Skygge ved Grøfter i den saakaldte «første Philosophgang» ved Sorø, hvor den fandtes i store Tuer blandet med den ellers sjeldne *C. axillaris* Good. (*C. Boeninghausenia* Whe). Da den i Voxemaade og Blomsternes Farve samt Dækskjællenes Form aldeles lignede denne, antog jeg den foreløbig for en Form af samme med kortere Dækblad og længere Topgrene, og jeg benævnte den i min Haandb. i d. Fl. *C. Boenn. var. subpaniculata*. Skjøndt dens Blomsterstand, hvilket ogsaa det foreløbige Navn antyder, er aldeles lig den, der findes hos *C. paniculata* L., faldt det mig dog ikke dengang ind at drage den som en Form hen til denne Art, og det er først ved en gjentagen Undersøgelse i Anledning af Tegningen til Flora dan. blevet mig klart, at den ikke kan beholde den Plads, jeg foreløbig havde anvist den, men maa ansees for en Skyggeform af *C. paniculata*. Fra denne afviger den især ved bredere, mere slappe og flade Blade, en mere æg-triangelformet (ikke kredsrunder) Skedemunding og blege Dækskjæl, hvilke Forskjelligheder idetmindste tildeels kunne forklares ved det usædvanlige Voxested. *C. paniculata*, som normalt har mørkbrune Dækskjæl med grønlig Rygnerve og hvidgraa hindeagtig Rand, voxer nemlig ellers i aabne Tørvmoser, ikke i Skygge. Frugternes Bygning er aldeles som hos *C. paniculata*, og disse fandtes fuldstændigt udviklede og efter Udseendet at dømme spiredygtige, hvorimod *C. axillaris* maaskee aldrig er funden med fuldmodne Frugter. Fordelingen af de to Kjøn i Axene

har jeg hos denne Form fundet at variere; i de fleste Tilfælde have Smaaaxene, ligesom hos den typiske *C. paniculata*, Hantblomster i Spidsen, men der findes ogsaa Smaaax, som heelt igjennem ere ♀, andre ♂ med nogle faa ♀ Blomster i Spidsen eller ved Grunden.

Den ovenfor omtalte *C. axillaris* (fra hvilken *C. Boenninghausenia* Whe. neppe er forskjellig), har været Gjenstand for forskjellige Tydninger. Nogle antage den for en gold Form enten af *C. paniculata* (O. F. Lang) eller af *C. remota* (Duval-Jouve), Andre (Crépin) forklare den som frembragt ved Krydsning af *C. remota* og *vulpina*. Denne sidste Anskuelse kan jeg for den her i Landet fundne Forms Vedkommende ikke tiltræde, da den er yderst forskjellig fra *C. vulpina*. Hvis dens hybride Optrædelse skulde blive konstateret, venter jeg langt snarere at *C. remota* og *paniculata* ville vise sig som Stamarterne til den. Navnlig synes ikke Lidet at tale for, at de Exemplarer af *C. axillaris*, som fandtes i Selskab med den ovenfor omhandlede Skyggeform af *C. paniculata*, kunde være opstaaede ved Krydsbefrugtning af denne og *C. remota*, som ligeledes fandtes i Nærheden, idetmindste staaer den i Habitus midt imellem disse to forøvrigt indbyrdes yderst forskjellige Arter.